

Ба Шурои диссертациони 6D.KOA-004
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(суроға 734025, ш. Душанбе, маҳалаи Буни
Ҳисорак, шаҳраки донишҷӯён, бинои
таълимии 8)

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ, номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи
менеджмент ва маркетинги Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон
Мирзоалиев Абдурашид Абдунабиевич ба диссертатсияи Эсанов
Муҳаммадшариф Давлатович дар мавзӯи «Такмили механизми
ҳавасмандгардонии истифодабарии иқтисодии меҳнатӣ дар менеджменти
сайёҳии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои
иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси - 08.00.10 – Менеджмент, маркетинг ва
нархгузорӣ (менеджмент) пешниҳод шудааст.

Мутобикати диссертатсия ба ихтисосҳо ва самтҳои илм, ки аз рӯйи онҳо
диссертатсия ба ҳимоя пешниҳод шудааст. Диссертатсияи Эсанов
Муҳаммадшариф Давлатович ба бандҳои зерини Шиносномаи
ихтисосҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои
дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси
08.00.10 – Менеджмент, маркетинг ва нархгузорӣ (менеджмент) мутобикат
мекунад: 19 – Кадрҳои идоракунии: нақш ва мақоми онҳо дар низоми
идоракунии. Ташаккул, омодагӣ ва густариши кадрҳои идоракунии.
Идоракунии сатҳи касбӣ-вазифавӣ ва пешравии касбӣ –вазифавии
кадрҳо. Методҳои ҳавасмандгардонии менеҷерони зинаи олӣ. 20 –
Идоракунии захираҳои инсонӣ ҳамчун намуди вижаи фаъолияти касбӣ:
мақсад, усул (принсипҳо), таҳаввулотии равишҳо. Моҳияти масъалаҳои
иқтисодӣ ва иҷтимоии идоракунии ҳаёати корхонаҳо ва ташкилот.
Салоҳиятнокии ҳаёати шахсӣ ва салоҳиятнокии ташкилот. Сиёсати
кадрӣ: таҳия ва татбиқ. Инноватсия ва ташкили фаъолияти меҳнатӣ ва

идоракунии ҳайати шахсӣ. Ташкил ва амалисозии корҳо оид ба идоракунии ҳайати шахсӣ.

Мубрами мавзу таҳқиқоти диссертатсионӣ. Дар шароити имрӯзаи иқтисодиёт тайёрнамоии мутахассисони ҳирфай ва ба талаботи бозори меҳнати сайёҳӣ ҷавобгӯиро тақозо менамояд. Таҷрибаҳо нишон медиҳад, ки яке аз сабабҳои асосии суст инкишоф ёфтани соҳаи сайёҳии кишвар ин норасоии мутахассисони баландихтисос, нокифоя истифодабарии иқтидори меҳнатӣ, ҳавасманд набудани онҳо дар рушди соҳаи сайёҳӣ, инчунин, тавачҷуҳи ками соҳибкорон ва сармоягузoron дар ин бахш доништа мешавад. Принципиҳои асосии идоракунии самараноки иқтидори меҳнати ширкатҳои соҳаи сайёҳӣ ин омода намудан ва ҳавасманд гардонидани мутахассисони он, ҷалби бештари сармоягузoron, дастгириҳо ва пешниҳоди имкониятҳо барои субъектҳои хоҷагидорӣ ин соҳа доништа мешавад.

Тақвияти нерӯи инсонӣ, таъминоти кадрӣ ва шуғли пурмаҳсул дар соҳаи сайёҳӣ, ташкил ва гузаронидани курсҳои бозомӯзии кадрҳои хизматрасон, таъмини ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомати давлатии соҳаи сайёҳӣ бо муассисаҳои таҳсилоти касбӣ ва бозорӣ (меҳнатӣ) сайёҳии мамлакат яке аз ҳадафҳои олии Стратегия рушди сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то 2030 маҳсуб меёбад.

Дар воқеъ соҳаи сайёҳӣ дар ҷаҳон яке аз соҳаҳои даромадноки иқтисодиёт доништа шудааст. Бо дар назардошти муҳимияти ин соҳа, ҳукумати мамлакат солҳои охир барои рушд ва пешрафти соҳаи мазкур тадбирҳои муассиро меандешад. Дар вобастаги ба шароити ҷаҳонишавии иқтисодӣ ва тезу тунд шудани рақобат дар бозори сайёҳӣ, мавқеъгирӣ дар ин бахш хеле мураккаб гардидааст. Аз ин лиҳоз, рақобатпазирии ширкатҳои сайёҳиро, бешубҳа, кормандони соҳибкасб таъмин намуда, натиҷаи молиявии онҳоро боло бардошта, фаъолияти онҳоро самаранок ба роҳ мемонанд.

Бояд қайд намуд, ки агар самти афзалиятноки бахши сайёҳӣ вобаста ба шароити имрӯза дуруст дарк карда шавад, ташаккулёбии он метавонад натиҷаи мусбатро ба бор оварад. Вобаста ба шароитҳои ҷойдошта дар Ҷумҳурии Тоҷикистон самтҳои афзалиятдоштаи бахши сайёҳӣ: табобатию солимгардонӣ, экологӣ, шикор, сайругашт, таърихию фарҳангӣ, кӯхнавардӣ ва дигар намудҳои он дарак медиҳанд. Дар баробари ин самтҳо доштани мутахассисони ҳирфай асоси ташаккулдиҳанда ва идоракунандаи ин соҳа доништа мешаванд. Омоданамоии мутахассисон ва истифодаи дурусти зеҳнияти онҳо имкон медиҳанд, ки аз ин самтҳои номбурдашуда дуруст истифода бурда шавад.

Дарачаи навгонии натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада ва нуқтаҳои илмие, ки барои ҳимоя пешниҳод мешаванд. Навгонии илмии таҳқиқот аз коркард ва асосноккунии ҷанбаҳои назариявии механизми ҳавасмандгардонии истифодабарии иқтисодии меҳнатӣ дар менҷменти сайёҳии Тоҷикистон ва пешниҳодҳои мушаххас оид ба тақмили он дар ин соҳаи муҳимми ҷамъиятӣ иборат мебошад. Натиҷаҳои назаррасии таҳқиқоти илмӣ, ки навгонии илмиро инъикос ва мазмуну мундариҷаи диссертатсияро ошкор менамоянд, инҳо мебошанд:

1. Дар асоси омӯзишу таҳлили равишҳои назариявӣ-концептуалии гузаронидашудаи илмӣ оид ба тақмили механизми муосиртарини истифодабарии ҳавасмандкунии иқтисодии меҳнатӣ, моҳият ва аҳамияти иқтисодии он шарҳ дода шудаанд, инчунин, муосиртарин механизмҳои ҳавасмандгардонии кормандон ин ҳақиқи меҳнати қаноатмандкунанда, мукофотҳои нақдӣю ғайринақдӣ ва шароитҳои мусоиди корӣ доништа мешавад.

2. Дар асоси таҳқиқҳои илмӣ нақш ва аҳамиятнокии идоракунии иқтисодии меҳнатӣ нисбат ба дигар иқтисодҳои муайян карда шуда, унсурҳо, марҳилаҳо ва шароити рушди иқтисодии меҳнати ширкатҳои сайёҳӣ аз истифодабарии механизми ҳавасмандгардонӣ нишон дода шуда, муайян

гашт, ки рушди соҳаи сайёҳии ҷумҳурӣ ва зерсохторҳои он ба идоракунии самараноки иқтидори меҳнатӣ ниёз доранд.

3. Вазъи ҳозираи хизматрасониҳои соҳаи сайёҳӣ дар миқёси ҷумҳурӣ таҳлил гардида, ташаккул додани равиши концептуалӣ дар асоси ташаккули механизми ҳавасмандгардонии иқтидори меҳнати ширкатҳои сайёҳӣ бо истифода аз таҷрибаи инноватсионии хориҷа ҳамчун яке аз роҳҳои асосии ноил гаштан ба мақсад доништа шуд.

4. Механизми инноватсионии муосир таҳия гардида, пешниҳод карда мешавад, ки таҳияи дастурҳо оид ба ташаккули низоми ҳавасмандгардонии идоракунии истифодабарии иқтидори меҳнатӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ бо истифода аз механизми инноватсионии муосир, ҷиҳати беҳбуд бахшидан ва тавачҷуҳ ба сармоягузори ин самт чораандешӣ намуда шавад.

5. Дар шароити ҷаҳонишавии иқтисодӣ тақомули механизми ҳавасмандгардонӣ ҳамчун яке аз роҳҳои истифодабарии самараноки иқтидори меҳнатӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ доништа шуда, пешниҳодҳои илман асоснокгардида метавонад, ба инкишофёбии соҳаи мазкур мусоидат намояд.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия зикршуда ин истифодаи аниқ ва мақсадноки сарчашмаҳои оморӣ оид ба мушкилоти таҳқиқшаванда, иттилооти истифодашуда тасдиқ намуда, хулоса ва тавсияҳо дар асоси омӯзиши низоми идоракунии истифодабарии иқтидори меҳнатӣ дар соҳаи сайёҳӣ бо истифода аз механизмҳои ҳавасмандгардонӣ натиҷагирӣ шудаанд.

Тавсифи умумии таҳқиқот

Боби якуми диссертатсия **“Ҳавасмандгардонии истифодабарии иқтидори меҳнатӣ дар менечменти сайёҳӣ ва асосҳои назариявӣ-концептуалии он”** номгузорӣ шуда, он дарбаргирандаи равишҳои назариявӣ-концептуалии истифодабарии ҳавасмандгардонии иқтидори меҳнатӣ дар низоми менечменти муосир, иқтидори меҳнати кормандон

ва нақши онҳо дар рушди низоми муносибатҳои иқтисодии менеҷменти сайёҳӣ, арзёбии таҷрибаи хориҷӣ ва таҳлили муқоисавии истифодабарии ҳавасмандгардонии иқтисодии меҳнатӣ дар менеҷменти ширкатҳои сайёҳӣ мебошад.

Зимни таҳқиқи назариявии идоранамоии иқтисодии меҳнати кормандони соҳаи сайёҳӣ унвонҷӯ аз назарияҳои олимони ватанию хориҷӣ истифода намуда, зернизомҳои идоранамоии кормандонро дар шакли расм (расми 1.1) пешниҳод намудааст, ки дар он банақшагирии дурусти иқтисодии меҳнатӣ ва идоранамоии он гуфта шудааст (саҳ. 16-17).

Ҷиҳати асосноккунии мафҳуми ҳавасмандӣ муҳақиқони зиёде кор карда баромада, дар маҷмӯъи зерини мафҳуми он объекти ҳолати дохилӣ ва берунии амали шахсро мефаҳмиданд. Ба ақидаи унвонҷӯ бошад амали шахс ҳамон вақт самаранок истифода бурда мешавад, ки ҳавасмандӣ дар фаолияти ӯ дида шавад (саҳ. 21).

Дар зербоби 1.2. унвонҷӯ нақши иқтисодии меҳнати кормандонро дар низоми муносибатҳои менеҷменти сайёҳӣ дида баромада, онро дар шакли расм (расми 1.3) пешниҳод намудааст, ки дар он истехсол ва истеъмоли доимии хизматрасониҳои сайёҳӣ ба шакли возеҳ нишон дода шудааст (саҳ. 30-31).

Тавре аз расми 1.6 бармеояд ҳангоми таҳқиқи ҳамачонибаи ташакулдиҳӣ ва инкишофи иқтисодии меҳнати ташкилотҳои сайёҳӣ муаллиф роҳҳои ҳавасмандгардонии иқтисодии меҳнатӣ, омилҳо ва шароитҳои ташкили меҳнат дар ширкатҳои сайёҳӣ, истифодаи пурраи иқтисодии меҳнатӣ дар идоракунии ширкатҳои сайёҳиро ба таври саҳеҳ нишон додааст (саҳ. 41-43).

Дар диссертатсия муаллиф диққати худро ба таҷрибаи хориҷӣ равона намуда, бештар ширкату корхонаҳои сайёҳии Фаронса, Испания, ИМА, Чин ва ғайраро мавриди таҳқиқ қарор додааст. Таҳлилҳо нишон медиҳад, ки дар рейтинги кишварҳои ҷаҳонӣ аз рӯи ҳузури сайёҳон ба давлати Фаронса рост омада, ба 89,4 млн нафарро ташкил додааст. Аз ин

чост, ки низоми ҳавасмандгардони иқтидори меҳнати кормандони ширкатҳои сайёҳии Фаронса бисёр содда буда, бағайр аз музди меҳнати муайянгашта боз шаклҳои зиёди мукофотҳои пешаки низ муқарар шудааст (сах. 46-53).

Боби дуюми диссертатсия **“Таҳлили нишондиҳандаҳои самараноки истифодабарии ҳавасмандгардони иқтидори меҳнати дар менечменти ширкатҳои сайёҳӣ”** унвон гирифта, унвонҷӯ ба таҳқиқи масъалаҳои методии низоми идоракунии ҳавасмандгардони иқтидори меҳнати кормандон дар асоси равишҳои инноватсионӣ пардохтааст.

Ҳангоми таҳқиқи ҳавасмандгардони кормандон унвонҷӯ бештар ба таҷрибаи амрикоӣ таваҷҷуҳ зоҳир намуда, усулҳои ҳавасмандиро дар шакли расм (расми 2.1), пешниҳод намудааст (сах. 60). Саҳми корманд дар фоидаи ширкату корхона, усули дигари ҳавасмандии меҳнати дар ширкатҳои амрикоӣ буда, муаллиф онро воқеъбинона таҳқиқ намуда, пайдар пайии онро ба таври возеҳ шарҳ додааст (сах. 62).

Вобаста ба таҳқиқи концепсияҳои ҳавасмандии фаъолияти меҳнати дар шароити имрӯзаи иқтисодӣ унвонҷӯ назарияҳои гуногунро арзёби намуда, концепсияи муосири ҳавасмандии фаъолияти меҳнатиро ба панҷ гурӯҳ пешниҳод намудааст, ки истифодаи он дар шароити имрӯзаи иқтисодии кишвар созгор мебошад (сах. 66 - 72).

Дар зербоби дуюм бошад саҳми муаллиф оид ба таҳлили ҳолати имрӯза ва омодагии мутахассисон дар менечменти сайёҳӣ арзишманд буда, доир ба масъалаи таҳлилшаванда қайд гардидааст, ки соҳаи сайёҳӣ сершуглттарин соҳа дар миқёси ҷаҳон ба шумор рафта, пайвандкунандаи дигар соҳаҳо махсуб меёбад (сах. 76). Ҳамчунин унвонҷӯ саҳми мустақими соҳаи сайёҳиро ба ММД дар байни давлатҳои ҷаҳон таҳлил намуда, рушдҳои онро арзёби намудааст. Мувофиқи маълумотҳои овардашуда, соли 2033 он ба 15,5 трлн доллар мерасад (сах. 88-90).

Таҳлилҳои унвонҷӯ нишон медиҳад, ки имрӯз дар рушди иқтисодӣ-иҷтимоии дилхоҳ давлати ҷаҳон танҳо инсон аз нигоҳи касби рушдфто

метавонад, фаъолу таъсиргузор бошад. Омода намудани мутахассисон дар бахши хизматрасониҳо, ба хусус, дар соҳаи сайёҳӣ ягона роҳе мебошад, ки имкониятҳои сайёҳии кишварро муаррифӣ намуда, ҷалби сармоягузориҳоро дар ҷумҳурӣ зиёд намоем (саҳ. 95).

Дар боби сеюм “Равишҳои тақмили механизми ташаккулёбии истифодабарии низоми ҳавасмандгардонии иқтисодии меҳнати кормандон дар менечменти муосир” муаллиф равишҳои ташаккулёбии идоракунии иқтисодии меҳнати кормандон ва ҳавасмандгардонии онҳо, стратегияи дастгирии давлатии рушди соҳаи сайёҳӣ, механизми инноватсионии низоми идоракунии иқтисодии меҳнати кормандон дар менечменти муосири сайёҳӣ ва татбиқи арзишҳои байналмилалӣ идоранамоии иқтисодии сайёҳиро мавриди таҳқиқ қарор дода, дар маҷмӯъ, бо назардошти тадбирҳои ҷорӣ ва талошҳои зиёд дурнамои рушди сайёҳӣ дар Тоҷикистон мусбат баназар мерасад (саҳ.112-114).

Диссертант дар ҷадвали 3.1 самтҳо ва тадбирҳои стратегияи рушди сайёҳии кишварро таҳқиқ намуда, оид ба рушди инкишофёбии соҳаи сайёҳӣ, тарғибу ташвиқи имкониятҳои соҳаи сайёҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон, баланд бардоштани сифати хизматрасониҳои сайёҳӣ, модернунонии сохтор ва зерсохторҳои хизматрасониҳои сайёҳӣ ва муаррифӣи бренди миллии мавзҳои сайёҳии кишварро натиҷагирӣ намудааст (саҳ. 120-122).

Натиҷаҳои илман асоснок гардида, дастоварди илмӣ диссертатсия мансуб меёбад. Ба андешаи муаллиф, дар ширкату корхонаҳои сайёҳӣ ҳавасмандгардонии кормандон бештар ба зернизоми иқтисодӣ таъллуқ дошта, баррасӣ ва таҳлили он бозгӯкунандаи рушдбандагии иқтисодии ширкату корхонаҳо доништа шуда, бо вучуди ин, он бевосита бо зернизоми ташкилӣ, иҷтимоӣ, идоракунии, равонӣ ва инноватсионӣ ҳамкорӣ мекунад (саҳ. 134-135).

Яке аз таҳлилҳои дигари анҷомдодаи унвонҷӯ, ки бозҳам арзишмандии диссертатсияро боло мебарад, ин SWOT – таҳлил мебошад.

Баррасии SWOT – таҳлил нишон медиҳад, ки вобаста ба ҷанбаҳои қавӣ ширкату корхонаҳои сайёҳӣ паҳлуҳои заифро мустаҳкам намуда, имкониятҳои рушдбандагиро истифода бурда, таҳдидҳоро аз байн мебарад ва мувофиқи пешниҳоди муаллиф ягона роҳи ба ин ҳадаф расидан, ин ҳавасмандгардонии кормандон доништа мешавад (саҳ. 138-140).

Дар зербоби 3.3. муаллиф оид ба татбиқи арзишҳои байналмилалии идоранамоии иқтисодии сайёҳӣ ва ҷалби кормандонро арзёбӣ намуда, ҷиҳати рушд додани хизматрасониҳои соҳаи сайёҳӣ ва мустаҳкам намудани мақеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бозори сайёҳии ҷаҳонӣ, пешниҳодҳои назаррас анҷом додааст (саҳ. 140-144). Илова бар ин, дар расми 3.3 унвонҷӯ ғояҳои асосии таъсиррасон ба сатҳи маълумотгирӣ дар соҳаи сайёҳиро арзёбӣ намуда, низоми маълумотгирии касбӣ-тахассусиро дар чор сатҳ, яъне сатҳи маълумотгирии касбии сайёҳӣ, дигаргунсозии барномаҳои таълимӣ, идоракунии маълумотгирии касбии сайёҳӣ ва навоариҳо дар маълумотгирии касбии сайёҳӣ доништа шуда, танзимкунандаи онҳо муносибатҳои байналмилалию дохилӣ, шароити муосири рушд ва натиҷагирии фаъолияти муосири соҳаи сайёҳӣ ба ҳисоб меравад (саҳ. 147-149).

Аҳаммияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия бо нишон додани тавсияҳо оид ба истифодаи онҳо.

Аҳаммияти илмӣ таҳқиқот. Дар диссертатсия хулоса ва тавсияҳои назариявии илман асоснокгардида оид ба самаранок истифодабарии иқтисодии меҳнатӣ бо истифода аз механизми ҳавасмандгардонӣ дар ширкату корхонаҳои сайёҳӣ коркард карда шудааст.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот. Таҳқиқоти диссертатсионӣ таҳлили илмию амалии бисёрсолаи муаллиф доир ба ҷанбаҳои ғуногуни тақмили механизми ҳавасмангардонии истифодабарии иқтисодии меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод шудаанд, инчунин, дар амалисозии идоракунии ширкату корхонаҳои соҳаи хизматрасонӣ хусусан, дар

равишҳои муайянкунандаи рушди соҳаи сайёҳӣ мавриди истифода қарор гирифта метавонанд.

Аҳаммияти иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия дар пешниҳодҳои коркардшуда зоҳир мегарданд, ки онҳо метавонанд дар раванди таҳия ва амалисозии барномаҳои ҳукумати ва давлатии стратегии рушди иқтисодии Тоҷикистон, хусусан, дар равишҳои муайянкунандаи рушди соҳаи хизматрасонӣ (сайёҳӣ) истифода шаванд, инчунин, оид ба оmodасозии мутахассисони касбӣ мутобиқ ба талаботи асосии бозори меҳнати хизматрасонии сайёҳӣ дар шароити имрӯзаи иқтисодӣ саҳми босазо гузоранд.

Наشري натиҷаҳои диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ. Доир ба мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ 17 мақола, ки аз инҳо 5 мақола дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Диссертатсияи тақризшаванда ба меъёрҳои бо бандҳои 31, 33, 34, 35 ва 37 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) тасдиқшуда ҷавобгӯ буда, муқаддима ва бахшҳои он - мубрамии мавзуи таҳқиқот, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо) ва ё мавзуҳои илмӣ, мақсад, вазифаҳо, объект ва мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ, фарзияи илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ, асосҳои назариявӣ-методологии таҳқиқоти диссертатсионӣ, сарчашмаи маълумоти таҳқиқоти диссертатсионӣ, давраҳо ва пойгоҳи таҳқиқот, навгони илмӣ таҳқиқот, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвир ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот оид ба мавзуи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми он ба таври

мукаммал моҳияти диссертатсияро ифода намуда, чиҳатҳои муҳими онро инъикос менамоянд. Меъёрҳои дигари диссертатсия вобаста ба ҳаҷм, истифодаи ҷадвал ва расмҳо, тартиби нигориши феҳристи адабиёт низ риоя гардидаанд.

Автореферати диссертатсия мазмуни асосии таҳқиқоти ро пурра дар бар гирифта, мутобиқ ба талботи мавҷуда таҳия гардидааст.

Эродҳо ва тавсияҳо

Дар диссертатсия баъзе камбудҳои ҷузъӣ ба назар мерасанд, ки ба ҷанде аз онҳо тавачҷӯх зоҳир намудан ба манфиати кор хоҳад буд.

1. Дар баҳши дараҷаи омӯзиши мавзӯи таҳқиқот муаллиф аксари олимони ватаниро, ки дар ин самт корҳои алоҳидаеро анҷом додаанд, пешниҳод намудааст, аммо дар ҳуди матн асарҳои ҳамаи онҳо дида намешавад;

2. Дар диссертатсияи илмӣ таҷрибаи давлатҳои хориҷӣ оид ба ҳавасмандгардонӣ ва истифодабарии иқтисодии меҳнати дар соҳаи сайёҳӣ омӯхта шудааст, аммо барои Ҷумҳурии Тоҷикистон кадоме аз ин таҷрибаҳо муфид аст, унвонҷӯ мушаххасан пешниҳод накардааст.

3. Диаграммаи 2.1- ро унвонҷӯ хуб арзёбӣ намудааст, вале хуб мешуд, ки дар баробари ин, фисаднокии он низ нишон дода мешуд;

4. Оид ба ҷалби сармоягузориҳо ва маблағгузориҳо унвонҷӯ зиёд таҳлилҳо гузаронидааст, вале мушаххасан кадоме аз ин сармоягузориҳо дар шароити кунунии кишвар созгор мебошад, фасеҳан оварда нашудааст.

Ногуфта намонад, ки ҳолатҳои зикршуда хусусияти тавсиявӣ дошта, ба арзиши умумии илмии диссертатсия таъсири манфӣ намерасонанд.

Хулосаи ҷамбасти оид ба сазовор донишҷӯи доғалаб ба дараҷаи илмӣ. Диссертатсияи Эсанов Муҳаммадшариф Давлатович дар мавзӯи «Такмили механизми ҳавасмандгардонии истифодабарии иқтисодии меҳнати дар менеҷменти сайёҳии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.10 – Менеҷмент,

маркетинг ва нархгузорӣ (менечмент) пешниҳод гардидааст, ба меъёрҳои муқарраргардидаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба омода намудани диссертатсия барои дарёфти дараҷаи номзади илм ҷавобгӯӣ буда, дар сатҳи зарурӣ омода гардидааст ва даҳқикоти ба пуррагӣ анҷомрасида ҳисоб меёбад. Муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.10 – Менечмент, маркетинг ва нархгузорӣ (менечмент) арзанда мебошад.

Муқарризи расмӣ:

Номзади илмҳои иқтисодӣ,
дотсенти кафедраи менечмент ва
маркетинги Донишгоҳи давлатии
тиҷорати Тоҷикистон

Мирзоалиев А. А.

Дурустии имзои н.и.и., дотсент Мирзоалиев А.А.- ро тасдиқ менамоем.
Сардори шӯбаи кадрҳо ва корҳои махсус
Донишгоҳи давлатии
тиҷорати Тоҷикистон

Пирзода С.С.

Суроға: 734061, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи Дехотӣ ½,
Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон.

E-mail: menejment_08@mail.ru

Телефон: +992(37) 234-83-46, (992) 934-44-41-45

20.12.2024